

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le dvakrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati!)

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mali oglasi: vsaka beseda 50 p, najmanj 5D.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Nered pri OUZD v Ljubljani.

Bolniške blagajne so bile proti volji kapitalistov ustanovljene. Socialistična ideja samopomoči jih je spravila v življenje. Zato tudi nikomur ni prišlo na misel, da bi bil hotel vzeti delavcem odločilni vpliv v teh delavskih zavodih. Šele jugoslovanska korupcija je vzela te zavode njihovemu namenu in jih vpregla v kapitalistični voz. Kako se je to zgodilo, je še vsem živo v spominu, zato samo par odločilnih potez.

Najprej je bilo treba razbiti delavsko enotnost. Komunizem je to izvršil hitro in temeljito. Pokaži delavcem, da zahtevajo premalo, pa se bodo med seboj skregali, da jim ne bo treba dati ničesar, pač pa jim boš lahko še tisto vzel, kar so prej imeli.

Poročilo o XV. strankinem zboru.

2. februarja popoldne.
(Nadaljevanje.)

Umek-Globoko: Že med med potjo je hotel dr. Korun vplivat na vse mogoče načine na naju. O s. Baragi so že govorili, da ga je pridobil. Po izvolitvi verifikacijskega odbora je dr. Korun izjavil, da Glavni odbor ne more prevzeti Bernotovih dolgov. Obljubil je, da bodo tudi našo resolucijo objavili, češar pa niso storili. Vojvodinci so delali tudi opozicijo. Pereče je bilo vprašanje o „Radniških Novinah“, ki so imele v enem letu kot tednik 130 000 Din deficita. Tretji dan je dr. Topalović res krasno govoril — toda samo govoril. Ta človek posnema popolnoma Kavričevo taktiko. In diplomat je ta človek. Med seboj so nekateri govorili o strankinem davku, dr. Topalović je zastopal mnenje, da bi moral plačevati vsak član Glavnemu odboru 3 Din na mesec. Proti temu je bil celo Koren, ker ve, da tukajšnje organizacije ne bi šle na ta lim. Cemu naj bi organizacije zdaj plačevale Glavnemu odboru po 3 Din od vsakega člana? Topalović je pa izjavil, ko je videl, da je to pri nas neizvedljivo, da ni treba članom povedati, da gre od članarine 3 Din za glavni odbor! Na ta način bi bili tisti ljudje zmožni varati svoje lastne člane.

Baraga: Pozabil sem omeniti, da se začenja na jugu tisti položaj, ki smo ga mi tu skoro že prestali. Med Vojvodinci je bila opažati ostra opozicija. Luka Pavičević je zastopal mnenje, da moramo pridobiti tudi pošteno komunistično delavstvo v naše vrste. Divac je bil pa proti temu, on je odločen nasprotnik komunistov. Na zahtevo zbora je dr. Topalović začasno opustil odvetniško pisarno in prevzel strankine tajniške posle.

[S. Jeram je to naknadno popravil, češ, da je dr. Topalović prevzel strankine tajniške posle le mimogrede, dočim je v resnici prevzel tajništvo „Delavske zbornice“ v Beogradu in zato začasno opustil odvetniško pisarno. Op. ur.]

Ivan Krušič (Trbovlje): K poročilu obeh predgovornikov o razmerah na jugu bom tudi jaz še poročal kakor sem jih sam preizkusil. Govornika sta podala le sliko s kongresa, iz svoje prakse vam lahko podam še drugo sliko. Pavičević ni zmagal z zahtevo, naj bi postal dr. Topalović strankin tajnik. Dr. Topalović je samo tajnik „Delavskih zbornic“, in sicer je bil imenovan, ne izvoljen. Kot tak ima slajno plačo. Imenovan je bil zato, ker tam ni organizacij in teh ni zato, ker tamošnji proletariati nima vere v organizacijo. V Brodu so mi pripovedovali, kako so se združili socialistični in komunistični voditelji in zaprosili ministra, naj člane delavskih zbornic le imenuje. Sedaj nam ti vladajo in nam ovirajo pravilne izvolitve. Delegati v Del. zbornice se zato kar iz ministrstva imenujejo. Če taki ljudje sedijo v Delavski zbornici, potem ni čuda, da dela Beograd z vsemi silami za to, da se volitve tudi pri nas ne vršijo. V Bosni in ostalih južnih pokrajinah ni političnih organizacij, ker se niso nikdar jasno opredelile. Isto je s strokovnimi organizacijami. Na zadnji strokovni konferenci v Sarajevu je bil delegat vsak-

Potem je bilo treba pomagati delavstvu, da je doseglo velike blagajne, ki so vsekar boljše nego male, raztresene. Tudi to je bilo lahko, male blagajne so izginile in se združile v eno samo, veliko. Napredek je bil to, lep napredek, ki bi dal delavstvu hrbtnico, če bi ne bili kapitalisti bolj razumni nego delavci.

Delavci so v svoji kratkovidnosti včasih res zelo neumni. Kadar daješ sebi, je neumno, če si skop. Te neumne skoposti je pa pri delavcih zelo veliko. Za svojo blagajno niso hoteli plačati, ampak so zahtevali, naj plačajo podjetniki. Popolnoma so pozabili na kapitalistično načelo, po katerem mora delavec plačati tudi tisto, kar misli, da plačuje

do, ki je imel denar za stroške. Nihče ni bil vprašan, če je organiziran in kje. V Sarajevu živijo vsi voditelji od gostilniških dobičkov Delavskega doma. Zaradi „Obznane“ so postali bivši komunistični voditelji socialisti. Delavstvo je pa na ta način izgubilo vso vero v vodstvo in ga ni mogoče organizirati. Sploh vladajo tam tudi drugače strašne razmere. Vsako še tako majhno zborovanje poseti po več žandarjev, detektivov in policistov. Sam sem bil na shodu, kjer je bilo navzočih 7 orožnikov, 2 detektiva in 5 policistov. [Medklici: „Fej!“] Pod takim oblastnim terorjem in brez vere v organizacijo ni čuda, če je tamošnje delavstvo vse zbegano in ne mara verjeti ne socialističnim, ne komunističnim voditeljem. Poleg tega ima delavstvo dokaze in ve o vsakem voditelju kaj nečastnega. Zato se tudi mi s takimi voditelji ne bomo nikdar pogajali, da ne bomo vsi korumpirani. Današnji kongres se mora postaviti na to stališče, le delavstvo samo bomo organizirali, ne pa razne doktorje in koritarje. [Odobrovanje]. Proletariatu moramo pomagati do prepričanja, da mora sam sodelovati in sodočevati, pa ne bomo imeli nikdar nobenih revolucij, ker bo s pomočjo in sodelovanjem vsega organiziranega proletariata mogoče odstraniti nasprotnika prej, predno bo proletarskim vrstam mogel škodovati. — Fraza zelenega omizja je, da nas v Internacionali ne bodo priznali, češ, da ne moreta obstajati v eni državi 2 stranki. Na Češkem sta dve socialistični stranki in obe sta priznani po Internacionali. Drugod je tudi tako. Sicer pa, tudi če nas Internacionala ne bo hotela priznati, ne bomo prav nič slabši. Naše delo nam bo ostalo vseeno in s tem delom bomo tudi dosegli, da nas ne bodo mogli pri Internacionali za vedno prezreti. Vse naše delo stoji na internacionalnem temelju. Zato so vrata odprta vsakemu, ki prizna naš pravilnik in ki hoče po tem tudi delati za uresničenje ciljev razredno zavednega proletariata. Razni doktorji naj pa gredo in naj organizirajo prej svoje kolege doktorje in advokate. Mi na inteligente nič več ne damo, ker smo videli, da jih je bila po prevratu v stranki cela šuma, ki so pa potem skoro vsi odšli, ko so spoznali, da je v organizirani proletarski stranki konec osebnih koristi. Tisti inteligenti pa, ki so še ostali, nosijo socializem v srcu in delajo tudi zanj. Takih hočemo imeti.

Leop. Majdič, Trbovlje: To kar sta nam povedala oba delegata z beograjskega kongresa o u-sodi naše resolucije, je zelo značilno. Korunu tega ne moremo odpustiti, ker pozna potek kongresov. Hoteli so nas kratkoma prezreti in mi bomo imeli za to vedno dokaz v rokah: resolucijo! — Dobro je, da smo mi način kongresa spremenili. Dolge referate smo opustili, ker nič ne koristijo delavstvu. Paziti moramo, da pridejo vse važne stvari na vrsto, pa na kratko. Kongresi naj se vodijo mirno, toda odločno. Tudi v bodoče ne bodo smeli naši kongresi imeti dolgih referatov. [Medklici: To naj se še posebej podčrta v zapisniku!] Saj ne gre za zabavo delegatom, temveč za sklepe o vsem za vse. — Kar se tiče Internacionale: internacionalni smo mi vedno bili. Mogoče so v Internacionali ljudje, ki doktorjem več verjamejo, pa za trajno nas ne bodo mogli nikoli prezreti.

[Dalje prihodnjic.]

podjetnik: podjetnik previali vsa bremena na delavčeve rame.

To delavsko neumnost so organizirani kapitalisti zelo spretno porabili in skrpučali zakon, po katerem podjetniki na videz res veliko prispevajo za bolniško in drugo zavarovanje svojega delavstva, toda zato so pa dobili pariteto v vodstvu, to se pravi polovico odločilne moči, kako naj se v bolniških blagajnah gospodari. Ta pariteta pa ni navidezna kakor njih plačevanje, ampak je resnična in še več ko resnična: polovica moči, ki pripada kapitalistom, je vselej enotna, kapitalistična organizacija posluje točno; delavska polovica moči je pa razbita na drobce, ker gredo nezavedni delavci tako radi kapitalistom na limanice: eni bezljajo za vero, drugi za narodnostjo, tretji za kakšnim doktorjem, četrti za arhivarjem itd. — zelo malo jih pa je, ki gredo zavestno za svojo pametjo. Zastopniki vere in preroki narodnosti so seveda zakrinkani kapitalisti prav tako kakor g. doktor in g. arhivar, v odločilnem momentu gredo s kapitalisti. Seveda ne sami, to bi jim vzelo njih krinke, ampak nevedne svoje backe pošljejo. Na ta način pomeni pariteta v bolniški blagajni nič več in nič manj ko neomejeno gospodarstvo kapitalistov.

Združenje malih blagajn v eno veliko je pa državni kapitalizem porabil tudi za še večje „združenje“, ki ni več združenje, ampak razbitje. Vzel je bolniške blagajne in dal državni urad: Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Ta urad posluje seveda enako, kakor drugi državni uradi, ki jim je blagor ljudstva deveta briga, ker jahajo konja, zanje zelo dobrega konja, ki se imenuje uradni konjiček in ki ima tudi svojega svetnika v nebesih, namreč sv. Birokracija. Ta svetnik prosi mater božjo in tudi vse belgrajske gospode za tiste uradnike, ki ga spoštujejo in napolnijo jasli uradnemu konjičku vsak dan s svežimi formularji in drugim papirjem. Taki uradniki dobe lepše službe in še posebne nagrade po vrhu.

Ko je to birokratiziranje izvršeno, je kapitalizem že popolnoma gotov svoje zmage. Prispevki se jako zvišajo, da se izplača zanimanje zanje; in res se zanimajo zanje vsi verski in narodni preroki, vsi doktorji in arhivarji, samo delavstvo ne; na drugi strani pa se vsi ti nič ne zanimajo za to, kako težko delavci te prispevke plačujejo, za to se zanimajo zopet delavci. Na ta način se zgodi, da ljubijo delavsko zavarovanje vsi kapitalisti, da ga pa sovražijo vsi delavci, to pa tem bolj, ker jim v slučaju bolezni niti tistega ne nudi, kar so jim nudile nekdanje male blagajne. (Da ne bo prerekanja, moramo povedati, da bolni delavec ni kakor uradni konj, on potrebuje hitre pomoči, ne pa vsak dan svežih formularjev.)

To je trenutek, v katerem pravijo kapitalisti, da jim gre pšenica v klasje. Pa ne samo nabrani milijoni, tudi drugačna pšenica jim zori. Politična pšenica, ki pomeni milijarde, ne le milijone. In to politično pšenico žanjejo že dolgo, dolgo, in jo pridno spravljajo v svoje kozolce, ki bi bili drugače prazni, da bi jih še pes ne povohal.

Nekdanje bolniške blagajne so vodili socialisti. Pri jaslih so ti začeli moliti sv. Birokracija in pod vplivom nagrad so delali vse,

kar so kapitalisti hoteli. Zdaj hodijo kapitalisti okrog in razlagajo, da je bolniške blagajne uničil socializem. Nezavednih ljudi je veliko, ker je treba mnogo čitati, če hočeš dandanes kaj vedeti. Korupcije je povsod večinoma se je hoče rešiti, jo mora poznati, ne gre drugače. Kdor je ne pozna, jo še podpira. Koliko nevednežev je že nasledlo celjskemu Bizjaku, ki hodi po navodilih jutrovskega kapitala po Slovenskem ščuyat proti socializmu in mu očitat grehe, ki jih je zagrešilo „Jutro“ „Narodni dnevnik“ in za njima stoječi velekapital, ki mu služijo birokrati okoli OUZD prav tako, kakor Kristan in njegovi trabanti in kakor g. Bizjak sam. Res je, da so se vsi ti nekdanji imenovali socialiste, tudi g. Bizjak, toda socializem ni kakor trak za klobukom tega ali onega posameznika, socializem je v združenju, v organizacijah. Organizacije pa bijejo že leta boj proti Kocmurju in Kristanu, enako kakor proti Bizjaku, ker ne sodijo po besedah, ampak po dejanju. Odkar so se te organizacije naslonile samo na zavedne delavce, odkar so odvrnile od sebe vsako napačno sramežljivost in začele obravnavati svoje bolečine javno, od takrat nimajo ne Bizjaki ne Kristani, ne Kocmurji, ne kaki drugi posamezniki nobenega vpliva več nanje. Zato se tudi nič več ne boje javno povedati, da OUZD nima ničesar skupnega s pravim delavskim zavarovanjem, da ne spada v pravo socialno zaščito, ampak da pomeni samo zaščito kapitalizma in njegovih hlapcev, enako kakor komunalna politika sedanjih občin (predvsem Ljubljane pod „socialističnim“ županom!) nima prav nič skupnega s komunizmom, čeprav jo vodijo komunisti in Jezusovi namestniki. Zato naše zavedne organizacije niso niti s prstom ganile za obrambo „socialne zaščite“ in „socialnega ministrstva“, ki ga kadarkoli lahko vzame vrag, čeprav se še vedno najdejo „razredni borci“, ki smatrajo obrambo „socialnega ministrstva“ za najvažnejši del „nepomirljivega razrednega boja.“

Zavedamo se pa, da se s svojim nastopom ne moremo prikupiti gospodom birokratom. Ne le zavedamo, tudi čutimo. Samo da so nam vsi birokratski udarci le bolj v zabavo, nego pa da bi zaradi njih zlezli pod klop! Pred par meseci so nas rubili — ali so g. Bizjaka že kdaj rubili? Plačilne naloge pošiljajo, kadar se jim zljubi, tako n. pr. smo prejeli plačilni nalog za g. R. Čebularja dne 7. marca 1924 za dobo od 21. febr. do 10. julija 1923, torej 3četrt leta pozneje. Skoro sočasno so nas pa prišli rubiti za skoro 3.000 Din, čeprav ne vemo za kaj. Ker pravijo tam neki gospodje, da spadamo „Naprejevci“ na Studenec, zato nam pošiljajo zmešane, plačilne naloge, bojijo se, da bi pametnih ne razumeli! Bili smo v svoji „norosti“ prisiljeni pisati jim takole:

4460-23, I-A V Krškem, dne 30. decemb. 1923. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Turjaški trg 4. Ugotovili smo, da ste zaračunali bolniško zavarovalnino za g. Kocjančiča trikrat, in sicer: 1.) v plačilnem nalogu po katastrski številki 2014 za čas od 1. VII. do 30. IX., 2.) v plačilnem nalogu po katastrski številki 2201 za čas od 1. VII. do 16. VIII. 1923, in v plačilnem nalogu po katastrski številki 1322 za čas od 17. VIII. do 30. IX. 1923. Prosim Vas, da nam odpisete preveč predpisano zavarovalnino ter da vodite njegov račun nadalje samo pod katastrsko številko 1322. Sploh ne vemo, kako to pride, da imate za Pokrajinsko tajništvo Socialistične stranke Jugoslavije tri katastrske številke, in sicer 3243, 2201 in 1322. Pod vsemi tremi številkami smo prejeli plačilne naloge za čas od 1. VII. do 30. IX. 1923. V plačilnem nalogu št. 2201 je specifikacija za čas od 1. julija do 16. avgusta. Poleg tega so pa zavarovanci: Zv. Barnot, Iza Prijateljeva in Franjo Klopčar tudi še zaračunani za vse tretje četrtletje v plačilnem nalogu št. 3243, tako da so tudi za te bolniške zavarovalnine dvakrat zaračunane. Prosim torej, da odpisete tudi te preveč predpisane zavarovalnine in da vodite tudi za te tri zavarovance račun samo pod katastrsko št. 1322. Istotako smo tudi prejeli opomin št. 502 in 744, kjer so zavarovalnine za mesec maj in junij dvakrat upoštevane. Prosim Vas, da vodite končno za našo pisarno samo en račun, ker je po dosedanem stanju, kakor vidite, nemogoče voditi točno evidenco.

Namesto odgovora pošljejo ti gospodje tretji mesec eksekutorja, najbrž zato, ker so „naši“, kajne g. Bizjak? No, to pot smo se

jih otresli, ker v svojem nagradarsko požrtvovalnem delu naslova ne znajo prav napisati. In tako so zmešani, da nam pošiljajo plač. naloge za Korenovega tajnika Čebularja še zdaj, čeprav imamo v rokah dopis, da so ga z našega računa izbrisali in pripisali „Strokovni komisiji v Celju“. Zdi se nam pa, da se bo ta tudi pritožila...

Sv. Birokracij, za nas boga prosil!

Pa ne samo boga, tudi Kocmurja, Pašiča, Bizjaka in druge božičke! Pa lepo na glas jih prosil, ker zdaj, ko imajo na skrbi razne volitve, le bolj slabo slišijo!

Kamenarovič — A. Kristan.

Spor med F. Uratnikom in A. Kristanom je past na nezavedno delavstvo, ne pa na razne Doberške, ki se v „Socialistu“ navidezno kregajo z Uratnikom, kakor da bi Uratnikove očitke šele prvič slišali, in zahtevajo sodnijsko razčiščenje. Uratnik tudi v istem listu odgovarja Doberški in se čudi, da Kristan še zdaj ni vložil tožbe proti njemu. Pa se čudi po nepotrebnem. Kristan ne bo tožil, kakor ni tožil Uratnik, ne vemo kolikokrat [samo to vemo, da za razne Doberške še premalenkost] je „Naprej“ povedal javno, da so se 1920. l. v Kons. dr. za Slov. delali črni fond in da je iz teh fondov dobila takratna naša še bolna stranka [korupcija je huda bolezen!] četr milijona, [kakor lahko dokažemo] in več [kakor si lahko mislimo]. S tem denarjem bi bilo takrat Konsumno društvo lahko ustanovilo lastno produkcijo, kakor so zahtevali „osli“, ki sede zdaj v uredništvu „Napreja“; pa je ni ustanovilo, ampak je s tem denarjem korumpiralo stranko in njene zapužnike. Člani Konsumnega društva tega niso hoteli, ampak je to storilo načelstvo samo in sicer skrivaj kakor se vrši skrivaj vsaka korupcija. Ravnatelj je bil takrat Anton Kristan, podravnatelj F. Uratnik, uradniki pa tisti, ki sede še zdaj v direktoriju. Vsi ti so govorili, da je to obrekovanje, da je „Naprej“ lažniv list, ki ga je treba ugonobiti, pred sodišče pa niso šli, čeprav so povsod s tem grozili in tudi Uratnikovci so grozili v „Socialistu“, [8. nov. 1923], da bodo „od sedaj prisiljeni pisce člankov Naprejevega stila tja izročati, kamor se izroča vse obrekovanje in falote, ki kradejo zavestno poštenje in dobro ime“. Kakor je g. jurist slabo premislil slovensko, tako je preudaril nesramnost in zavlil „obrekovanje“ in „falote“ v tako obliko, da se ni mogel pred sodiščem nihče braniti. Ta nesramnost je bila napisana pod nalovom „Dostojnost“ od ljudi, ki so ustanovili „Socialista“ zato ker „Naprej“ preveč zmerja! Od takrat so minuli 4 meseci in „Naprej“ je še dalje pisal, krivci pa še zdaj niso tožili. Predobro poznajo „Naprejevce“, da bi bila gnala poravnava z njimi nemogoča in da torej ne smejo nastopiti tiste poti, na kateri je njih kompanjon Prepeluh iztaknil, kar je iskal. Zato pa je ugoče, da vložil Kristan res tožbo proti Uratniku — samo da bo ta tožba potekla tako, kakor med Kristanom in Kamenarovičem: dve leti ni bilo slišaj nič, prav nič, ko smo pa začeli drezati, kako je kaj z bančnim škandalom, smo čitali v buržujskih listih, da sta se Kristan in Kamenarovič — poravnala. „Jutro“ in „Slovenski Narod“ sta se tudi poravnala, sedaj pišeta složno — ne verjamemo pa, da se bodo poravnali tudi delegati na občnem zboru, čeprav sta se poravnala gg. Lajovic in Patik, ki sta podpisala, da sta menja, da je izključeno, „da bi dobivali nakupovalci kakke ugodnosti oziroma nagrade.“ Delegati se s tem ne bodo zadovoljili, ampak bodo vprašali, odkod je vzelo načelstvo 1/4 milijona, če ga ni vzelo iz provizij za — predrage nakupe. Posamezni obrtnik ima pravico igrati „dobrotnika“ in lahko tudi v Savinjo zmeče, kar je skupaj nagrabil, zadruga pa ne sme svojih prebitkov razmetavati, ker mora biti kakor poslopje iz stekla. In tudi če takoj vložite tožbo in če pridobite večino delegatov na svojo stran, vsi se vam ne bodo dali! Za tako stvar je pa dovolj tudi en sam!

Razno.

Grozno barbarstvo nad žensko. Uradne vesti iz Poljske so te dni poročale, da se je v zaporih državne policije v Lvovu obesila 35 letna „komunistična špijonka“ Olga Besarabova. Tudi poljski buržujski list je tako poročal. Sedaj pa razkriva ukrajinsko žensko društvo na Dunaju zločin, kakor jih ne zagrešijo mnogo niti najbolj teroristični režimi. Olga Besarabova, ki je dobila priznanje po svojem medvojnem delovanju kot sestra „Rdečega križa“ in članica mednarodne ženske lige za mir in svobodo, je bila 9. febr. letos iz nepojasnjenega vzroka aretirana. Kmalu na to so se začele po Lvovu razširjati vesti, da se je v zaporu obesila. Nje brat je je šel na policijo vprašati, če so te govorice resnične. Po dolgem izgovarjanju so mu končno razodeli, da je temu res tako, da so jo že pred petimi dnevi pokopali. Brat je nato zahteval, naj mu pokažejo nje grob in naj mu pokažejo raztelesbena izvestja. Prvega kakor drugega so se na vseh oblasteh branili. Tedaj je postalo jasno, da tiči za stvarjo nekaj manj nedolžnega, nego je bilo pripovedovanje o samomoru. Vršile so se interpelacije v sejm [poslanski zbornici] — vlada ni dala nobenega odgo-

vora. Sorodniki so bili obveščeni po zdravniku, ki je raztelesenje vodil, da je bilo na truplu vse polno znakov o silnosti in udarcev — vlada se ni hotela zganiti, policija pa je komandirala buržujskim listom po vsej državi, naj še bolj gonijo tisto o veleizdajalki-samomorki! In tako jo tudi gonijo, Poljske javnosti se pa poljska razdraženost in zato zahteva naj se stvar razčisti javno! Nič čudnega: vsi dokazi so za to, da je bila neka ženska iz neznanih motivov na naravnost blazen način umorjena z batinami in sicer ob sodelovanju visokih državnih funkcionarjev — vlada pa se brani odrediti novo raztelesbo in krivce spraviti na zatožno klop! Takre kulturne sramote menda še ni nobena moderna vlada jemala na svojo vest, kvečjemu kaka boljševiska, ki ji buržoazija očita najgusnejše zločine. Kako bo stvar končala, o tem bomo še poročali. Jasno pa je že danes eno: Diktatorji nad tem povojnim človeštvom izvršujejo zločine, kakor jih zgodovina ne zapisuje, niti iz najbolj barbarških časov in krajev. Na Poljskem je sedaj na tapetu zopet podobna afera kakor z Olgo Besarabovo in sicer z zadevi nekega židovskega trgovca, ki je v ječi na istotako skrivnosten način „izvršil samomor“. Izgleda, da se vlada brani dati odgovor, ker bi prišle na dan stvari, kakor smo jih bili doslej vajeni samo iz istotako katoliške Madjarske.

Vrednost denarja: 1 dolar 79-8 Din, 1 italj. lira 3-46, 100 avstr. kron 11 para. V Curihu velja 1 Din 7-18 švic. centimov.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“ na Glincah pri Ljubljani bo imela v soboto 22. t. m. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. [Velja za člane kot vabilo.]

Kar vi potrebujete, to je Elzafuid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27 — Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Iz stranke.

Nihče ne more postati član „Sloge“, če ni član SSJ, člani SSJ naj pa pristopijo k „Slogi“ vsi, bodisi takoj s polnim deležem 50 Din, ali pa na obroke. Polne deleže so vplačali že: 74 mož in 4 žene, skupaj 78. Hranilnih vlog je že Din 15.467-50. — Predvsem priporočamo oddelek za čevlje. Samo prvovrstno blago. Vsak član lahko pošlje bodisi številko svoje noge, ali pa mero. Kdor ima vloženo primerno hranilno vlogo, dobi čevlje na račun. drugim se pošljejo po povzetju.

Celje. V sredo, 12. marca 1924. ob 7 zvečer se bo vršil sestanek za člane SSJ v dvorani pri Janžeku [Vstop dovoljen za one člane ki se niso od stranke SSJ odcepili in za somišljenike]. Dnevni red: 1. Občinska politika in združništvo. 2. Razno. — Odbor SSJ v Celju.

Zg. Šiška. Članski sestanek SSJ in KDZ se bo vršil v nedeljo, dne 16. marca ob 14. pri Sojerju, ne kakor prvotno nameravano 2. marca. Fridite vsi. Člane in čitatelje v Zg. Šiški opozarjamo na dopis iz Zg. Šiške objavljen v „Napreju“ št. 17. Kdor ni naročnik „Napreja“, naj kupi to številko pri blagajniku s. Matevžu Žebavcu ali predsedniku s. Ivanu Marjeku.

KONGRES UNJE STAVBINSKIH DELAVCEV ZA SLOVENIJO

se je vršil 24. febr. v Celju. Kongres je otvoril predsednik s. Lebič ter podal poročilo o delovanju organizacije v letu 1923. Do zastopstva na kongresu je bilo upravičenih 8 podružnic, delegate jih je poslalo 7, in ti so bili za: Maribor: Simon Kramberger, Franc Sterbal [stavb. delavci]. Celje: Franc Jelen, Franc Resnik, [stavb. del.]. Pečovnik pri Celju: Julij Janežič [kamnolomci]. Litija: Ivan Petje, Karol Sajovic, Viktor Kokalj in Jože Knez [stavb. del.]. Liboje: Leopold Cilenšek, Franjo Dosedla [keramična stroka]. Gotovlje: Josip Skraber [ker. str.]. Štore: Ivan Vaš [šamotna stroka]. Kot gost se je udeležil tajnik „Saveza gradjev. radnika Jugoslavije“ s. Ivan Tomanič iz Zagreba, Strokovno komisijo za Slovenijo je zastopal Filip Uratnik iz Ljubljane. Nadalje so bili navzoči sledeči člani in članice: Tončka Vaševa, Pavla Skraberjeva iz Gotovelj, Marija Hlačerjeva in Ivan Zupan iz Liboj.

Iz tajniškega poročila je bilo razvidno sledeče gibanje članstva: januar 91, februar 99, marc 127, april 158, maj 119, junij 275, julij 333, avgust 404, september 599, oktober 699, november 666, december 555, redno plačujočih članov je bilo mesečno povprečno 592. Na novo je pristopilo v letu 608 članov, tako, da šteje sedaj „Unija“ 611 članov v zimskih mesecih. V začetku leta 1923 je štela 3 podružnice, ob kongresu 8 podružnic, ustanavljanje novih nadaljnjih podružnic je v najlepšem teku. Tajništvo je izvršilo 6 mezdnih gibanj, in sicer 3 s polnim, ostalo z delnim uspehom. Izporov smo imeli za 4 sodruge. Shodov je bilo 60, predavanj 7, občnih zborov 11, intervencij 34, posredovanje dela smo izvršili v nad 160 slučajih, polovičnih voženj smo izstavili 14, dopisov in odpisov je imela centrala nad 350. Poleg vsega tega je centrala ustanovila v preteklem letu svojo lastno „Splošno gradbeno produktivno zadrugo“, o čemer bo danes kongres sklepal. Centrala je v preteklem letu imela hude boje zlasti pri sklepanju kolektivne pogodbe pri Zvezi industrijev, v to svrhu so se dvakrat izdali letaki. Tajniško poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje.

Za tajniškim poročilom je sledilo poročilo bla-
gajnika, katero je objavljeno v „Delavcu“ št. 8. z
dne 21. februarja 1924. V imenu kontrole je s. Goj-
kovič predlagal absolutorij. Poročila kakor absolu-
torij so bila soglasno sprejeta.

Po malih debatah je poročal sodrug Leskošek
o zedinjenju stavbinskih organizacij v Jugoslaviji
ter o akciji in taktiki v mezdnem boju. Po izčrpnem
referatu je predložil kongresu resolucijo, ki je bila
objavljena v „Delavcu“ št. 7. K debati so se oglja-
sili ss. Janežič, Kramberger in Tomanič. Vsi govorniki
so soglašali z resolucijo, vendar so bili proti
temu, da bi se ne vršile večje stavke, kakor je v
resoluciji zamišljeno. Sodruga Uratnik je nato stvil
predlog, da se točka o stavkah opusti, da bi imela
organizacija prosto roko napovedati stavke, kjer so
potrebne. Referent je resolucijo v smislu predloga
spremenil, nakar je bila soglasno sprejeta. Resolu-
cija o zedinjenju je bila sprejeta v celoti, kakor je
objavljena v „Delavcu“ št. 7., z dostavkom, da
se centralni odbor „Unije“ pooblašča, stopiti v stik
s „Savezom gradjev. radnika Jugoslavije“. Za zedi-
njenje so govorili ss. Petje, Litijski; zastopnik „Sa-
veza gradjev. radnika Jugoslavije“ iz Zagreba s.
Tomanič in razni drugi delegati. K obema resolu-
cijama je kongres sklenil, da smatra „Splošno grad-
beno produktivno združenje“ organizacija stavb. del.
za svojo zadrugo.

K točki 6. dnevnega reda se je sklenil z ve-
čino pristop k svetovni poklicni internacionali v
Hamburgu. Sodruga Leskošek je povdarjal važnost in-
ternacionalne združbe z ozirom na internacionalno
reakcijo, ter je prečital dosedanje korespondenco za
pristop k internacionali.

Poleg prej že omenjenih resolucij je kongres
sprejel še resolucijo o socialni zakonodaji, ki se
glasi:

II. redna skupščina „Unije stavb. delavcev“ v Celju
ugotavlja:

1. Da k zakonu o zaščiti delavcev še do danes
ni izšla izvršilna naredba in da se radi tega ta za-
kon deloma ne izvršuje. Zlasti se ne izvršuje za
delavstvo važna določba o delavskih zaupnikih. Tudi
delavske zbornice se ne morejo prav razviti in vr-
šiti v zakonu določenega delokroga, ker se jim zanje
po zakonu določena denarna sredstva še vedno ne
predkazujejo. Določbe o delavskih borzah se izvr-
šujejo tako, da se ukinjajo borze dela v času brez-
poselnosti.

2. Da je potreben zakon o zavarovanju delav-
cev spremembe v tem smislu, da dobijo zavarovalni
zavodi pravo avtonomije in da zadobi delavstvo
večji vpliv.

Da je posvečati vso pažnjo temu, da se izvede
v zakonito določenem roku starosno zavarovanje
in da je zlasti za to zavarovanje potrebno, da ga
delavstvo samo opravlja.

3. Da je potrebno posvečati za bodoče čim
največjo pažnjo stanovanjski socialni zakonodaji.

Z ozirom na to zahteva:

1. Da se povojni socialni politični zakoni de-
jansko izvedejo.

2. Da se uvede poseben davek za gradnjo
stanovanj. Glavni vir dohodkov za ta davek naj tvo-
rijo razlike med predvojnimi in sedanjimi najemni-
nami. Za vse one, ki brez gospodarskih razlogov
ne dobivajo polnih predvojnih realnih plač, naj pla-
čajo to razliko v višini razlike med predvojnimi in
povojnimi realnimi plačami njih delodajalci.

3. Da se odkažejo tako dobljeni fondii za grad-
njo stanovanj občinam, ki naj stavijo hiše potom
gradbenih produktivnih zadrug. te naj imajo pri teh
stavbah prednost.

4. Denar socialnih zavodov, v kolikor se mora
nalagati po svoji naravi dolgoletno, naj se uporablja
za stavbene kredite.

K točki 8. dnevn. reda sprememba pravil in
pravilnika so se sprejeli soglasno sledeči predlogi:
Pravila dosedanje organizacije „Unije stavbinskih de-
lavcev“ se spremene za „Splošno delavsko unijo“
gradbenih strok. ter so se stroke že v § 2. glavnih
pravil navedle. Pri spremembi pravilnika je nastala
debata, v katero so posegli razni sodrugi zlasti pri
točki o vplačevanju prispevkov progresivno (po
vzorcu organizacije Saveza metalških radnika Jugo-
slavije). H koncu je kongres tudi pravilnik v celoti
sprejel z določbo, da sme centralni odbor članicam,
ki ne zaslužijo do 3 Din dnevno, prispevek znižati
na tisti znesek, ki ga na uro v tednu zaslužijo. So-
glasno sprejeto.

Volitev centralnega odbora in nadzorstva. Izvo-
ljeni so: Valentin Lebič, Franc Resnik, Alojzij Les-
košek, Ivan Vrečer, Ivan Vaš, ožji odbor. Simon
Kramberger, Maribor, Karol Sajovic, Zagorje (Litijski),
Jos. Skraber, Gotovlje, Julij Janežič, Pečovnik in
Franc Dosedla, Liboje, širši odbor. V nadzorstvo so
izvoljeni: Franc Sterbal, Maribor, Jernej Koštomaj,
Celje, Ivan Gojkovič, Celje (sedaj Litijski).

K točki „Razno“ je s. Stembal iz Maribora
posredoval radi lončarjev in prosil za storniranje
prispevkov za nekatere sodruge. Predlogu je kong-
res ugodil.

Nato je s. Lebič kongres zaključil.

Delavci morajo sami odloče- vati!

Ker po dveh letih strankine neodvisnosti od
posameznikov nismo mogli privedi „Volksstimme“
do tega, da bi začela objavljati strankine sklepe in

strankin statut tudi za nemške sodruge, je začela
stranka izdajati svoj list „Vorwärts“. Pri tem pa na-
ša stranka „Volksstimme“ ni bojkotirala, marveč je
tudi v „Vorwärtsu“ svetovala delavstvu, naj čita
oba lista in naj se vsak sam odloči za ali proti.
„Volksstimme“ pa tega ni dovolila, sicer bi morala
sama tudi začeti pametno pisati. Njeni zaupniki v
posameznih krajih so skušali spraviti „Vorwärts“
izpred delavskih oči, da bi delavcem ne bilo mo-
goče spoznati načelo javnosti, ampak da bi ostali
še vedno v krepkih kapitalističnega samoodloče-
vanja posameznikov. Tako se je zgodilo na Muti,
kjer je Jurij Srebotnik odločil, da za „Vorwärts“ na
Muti ni prostora. Naše tajništvo pozna razmere na
Muti bolj slabo, zato je temu kovinarskemu zaup-
niku pisalo, kakor se vidi iz sledečega članka v
„Volksstimme“ z 20. dec. 1923:

„Kje je tu javnost? Kakor znano, nam je
„stranka“ gospoda Bernota očitala, da smo proti
javnosti, da ne poznamo organizacij, temveč le o-
sebe, na katere se obračamo itd. Sodrugi na Muti,
ki so vsi kompaktno v Socialistični partiji Jugo-
slavije, so nam poslali sledeče pismo, ki naj služi
za dokaz, da zna Bernot še dobro intrigrirati, da si
izbira posamezne sodruge, ki naj bi intrigrirali po
njegovem načinu v organizacijah dalje (natanko,
kakor komunisti!), Bernot ima mnogo denarja in je
torej tudi na Muto lahko poslal 160 izvodov svoje
„Vorwärtske“ demagogije. Sodrugi na Muti so pa
tako kakor en mož časopise vrnili, tako da je mo-
rala pošta napraviti sveženj in napisala nanj opom-
bo: „Stranke ne sprejemo“ — in sveženj je romal
nazaj v Krško. Taka odločnost je pa generalisima
razočarala. Poskusil je svojo strategično srečo:
Št. 4948-23, I. A. Krško, 7. novembra 1923. Sodruga
Juriju Srebotniku na Muti. Tamošnja pošta nam
je vrnila skoro vse izvode „Vorwärtsa“ v skupnem
ovitku z opombo „nazaj — stranke ne sprejemo“.
In to še tako naglo, da se nam ne zdi mogoče, da
bi bila pošta vse tako hitro raznesla. Po vsem su-
mimo, da je tu kak hudoben namen vmes, zlasti
ker nam je bil vrnjen tudi Vaš izvod, ki vemo, da
četudi morebiti še niste popolnoma prepričani, kdo
ima prav, ali „Vorwärts“ in „Naprej“, ali „Volks-
stimme“ in „Socialist“, vendar ne bi vrnili našega
lista, ker se toliko za stvar zanimata, da bi hoteli,
hoče priti do končnega prepričanja, vendarle slišati
oba zvona. V upanju, da se v tem našem mnenju
ne motimo, prosimo, da nam pomagata izslediti
krivce zgoraj navedenega slučaja. (Uredništvo „Volks-
stimme“ dodaja: do zdaj zloznega dejanja. Op.
uredništva „Napreja“.) S sodružnim pozdravom, „Vor-
wärts“, Pokraj. tajništvo itd. Bernot. — Delavci na
Muti, to se pravi njihova organizacija sporoča g.
Bernotu, naj je v prihodnje nič več ne nadleguje.
Vsi že dolgo vedo, kdo je Bernot in po čem hre-
peni. Rajši naj svojim redkim čitalcem pove, odkod
dobiva sredstva za brezplačno razdeljevanje časo-
pisa in iz katerega vrela črpa mesečne desetstot-
ne kron zase in za svoj generalni štab. Njegovi
izkazi dokazujejo, da živi iz mesečnih deficitov. Z
ljudmi njegove vrste smo že davno obračunali. Ra-
zumeli, gospod oficir?“ —

Ko smo to poučljivo notico v „Volksstimme“
prečitali, smo vprašali pošto direkcijo, kaj in kako
je s to zadevo, in to je bilo neprijetno. Dva meseca
je vse molčalo in šele 12. febr. 1924 smo do-
bili od poštnega ravnateljstva naslednji odgovor:

Upravništvu lista „Vorwärts“ v Krškem. — Na
Vašo vlogo št. 4031 od 17. decembra 1923 cenj.
upravo obveščamo: Naslovniki lista „Vorwärts“ na
Muti so delavci. Dostava se vrši v delavnico. Ker
so naslovniki že itak večkrat zavrnili prejem lista s
predpisano zabeležko, so se tokrat branili zavrnitev
lastnoročno potrditi, češ, da jih to pri delu zadržuje.
Zato je pošta časopise po neuspešni dostavi z ome-
jeno pripombo vrnila predatelju. V pregibu predla-
gamo potrdilo prizadetih naslovnikov, ki z lastno-
ročnim podpisom potrjujejo, da so pooblastili pis-
monošo pošte Muta, da zavrne na njih naslovljene
izvode lista „Vorwärts“. Za oblastnega direktorja:
[podpis nečitljiv.] Priloženo pa je bilo sledeče:

Potrdilo. Podpisani potrjujemo, da smo prvi
dve poslani številki „Vorwärtsa“ sprejeli in smo pis-
monoši Tomažu Durntalerju naročili, da naj nam
tretje številke imenovanega lista ne dostavi. Mi o-
menjenega ne sprejmemo oziroma naj ga takoj sam
zavrne. G. Srebotnik, V. Porta, Alex Hudič, Josef
Ott, Heinrich Pirka, Karl Gross, Thomas Gosch,
Sachornik, Hartman, Peter Arnik, Josef Gerold, Franc
Fogatsch, Ignaz Ternek, Willi Puschnig, Leonhard
Putschnig, Ferdinand Gasper, Ivan Lipuš, Franc Pra-
potnik, Ivan Sachornig, Georg Paternusch, Mihael
Smodiš, Avgust Werdnik, Anton Šavc, Gregor
Peruš, Miha Peruš, Ferd. Sachornig, Avgust Preglau,
Vinko Poderschan, I. Wankmüller, Josef Wirtnig,
Jakob Gellin, Mirko Gerhold, Rudolf Josef, Anton
Werdnik, Gasper Černy, Vincenc Ferk, Andrej
Sušec, Franc Goričan, Franc Hude, Hermann Krautber-
ger, Franz Černy, Friedrich Skutnik, Konrad Urmuht,
Ivan Mory, Jernej Ulčnik, Mihael Gallin, Spöchmo-
žer, Ivan Wirtnik, Ludvik Gosch, Franz Miklau-
žina, Franz Werdnik, Ivan Cvětko, Franc Gigerl,
Ignaz Dabirna, Franz Luschnig. (Ia podpis je ne-
čitljiv in tudi ni bil med naslovniki, izgleda pa, da ga
je Srebotnik ujel od kakega inteligenta, da jih je več!).
Alois Podpečan, Ferdinand Moser.

Zdi se nam, da se niti g. Srebotniku niti slav-
ni pošti ni posrečilo dokazati pravilnosti svojega po-
četja. Delavstvo, ki je „Vorwärts“ vrnilo „kakor en

mož“, izgleda v praksi „kakor 2 moža“: Srebotnik
in pismonoša.

V pojasnilo dodamo še, da razprto tiskana ime-
na v našem starem članskem imeniku, po katerem
smo pisali naslove, sploh niso bila vpisana. Torej
niso dobili „Vorwärtsa“ in ga niso mogli vrniti; iz-
med teh 58 podpisov jih torej 16 ne velja, ampak
je le 42 veljavnih, kje je pa drugih 118, ki so „ka-
kor en mož“ vrnili list?

Današnji številki prilagamo položnice. Na-
ročniki, storite svojo dolžnost! — Uprava.

Dopisi.

Dopis iz Hrastnika. „Ali še ni hudič „Na-
preja“ vzletel?“ tako mi je začudeno zaklical neki že-
lezničar pred nekaj dnevi, ko sem ravno stopil s
pošte, v rokah držec svoj „Naprej“, katerega sem bil
ravno prejel. „Ne, prijatelj, ni ga še, pa ga tudi ne
bo.“ Ponudil sem mu „Naprej“ da se sam prepriča,
da še živi. Vzame ga v roke in pogleda zadnjo stran,
z nekakim studom mi ga vrne nazaj in prav zanič-
ljivo zakliče: „Aaa... Bernoot, pa saj bo ludi Ber-
not kmalu popihal k radikalom.“ — „Prijatelj želez-
ničar, ali misliš, da je Bernot kak Koren, Nachtigal
ali pa Stefanovič? Motiš se, pa če bi jo prav Ber-
not odrinil k radikalom, kar ne verujem, radi tega
pa „Napreja“ tudi ne bo hudič vzletel. Veš, prijatelj,
„Naprej“ je glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.“
— „To so pa socialpatrioti“, mi jo zabrusi. „Ali veš,
kdo so socialpatrioti,“ ga vprašam. „O ja, Kristan,
Kopač itd.“ — „Dobro si jo pogodil, železničar, jaz
ti bom pa povedal, kje se danes ti patriotje naha-
jajo: ti so danes združeni v tesnem objemu s komu-
nisti v enotni fronti delavnega ljudstva in v lju-
bljanskem občinskem svetu s klerikalci, uprizoriteljji
Zaloške ceste.“ Tega pa ne veruje, tega mu pač ni
povedal Makuc ali pa Žorga. Samo to sta mu po-
vedala, da sta železničarsko organizacijo razbila Kri-
stan in Kopač, tega pa ne, da so leta 1919. komu-
nisti Petrič, Vencajz, Žorga takrat kompaktno raz-
redno železničarsko organizacijo zapeljali v komuni-
stični tabor in da so jo komunisti izrabljali v svoje
politične avanture, in da so dali buržuazni vladi po-
vod, da je stegnila svojo dolgo roko po njih in
hkrati razbila tudi železničarsko organizacijo. Tisto
ve, da je Kristan bil nagrajen za svoje socialpatriot-
stvo, ne ve pa, da je takratni demokratični minister
Pribičević dal komunistom 40.000 dinarjev v neke
„vzvišene“ namene [dokaz: afera Pribičević, Herci-
gonja, Cicvarič]. Tega tudi ne ve, da so komunisti
iz Moskve dobili precejšnje število dolarjev, [dokaz:
afera Ilija Milkić in Sima Marković]. „Prijatelj že-
lezničar, jaz pa mislim, da je enako grdo dobivati
plačilo za izdajstvo proletariata s strani jugoslovanske
vlade, ali če ga dobiš iz Moskve, najgrši pa je,
kdor jemlje plačilo od obeh.“

Na vprašanje, če ve, kaj pomeni beseda ko-
munizem in kaj socializem, tudi ni vedel odgovora,
pa čujte in strmite: on še tega ne ve, da strokovna
organizacija in politična stranka ni eno in isto!
On samo to ve, da bo „Naprej“ hudič vzletel, le to se
mu čudno zdi, da ga ni že takrat, ko ga je on od-
povedal, to je bilo pa leta 1920. „Koliko bolje bi
bilo, prijatelj železničar, če bi bil ti vztrajal pri „Na-
preju“, čeprav je bil takrat malomeščanski! Danes bi
vsaj toliko vedel, kaj je komunizem in kaj je socia-
lizem, kaj so socialpatrioti in kaj enotnofrontarji!
Poznal bi tudi program Socialistične stranke Jugo-
slavije in nje pravilnik, z mirno vestjo bi danes
lahko stopil v Socialistično stranko, vedoč, da si na
pravi poti, Tako pa tavaš v temi nevednosti za raz-
nimi frazerskimi voditelji, ki izkoriščajo tvojo ne-
vednost v svoje osebne koristi. Ko boš to nekoč
spoznal, takrat ne boš premišljeval, da si tega mo-
goče sam kriv, takrat boš pa kričal, kakor kriči danes
že več tvojih tovarišev: Vse stranke so zanič,
vse organizacije so zanič, samo dr. Korošec, ta je
tič! Takrat, ko je bil on železniški minister, smo že-
lezničarji vsaj nekaj pridobili, pa ne mislijo mogo-
če na Zaloško cesto, zato so ga lansko leto tudi
kompaktno volili. Ja, ja, nevednost, to je tisti bič, ki
nas proletarce tako kruto tepe, tepel nas pa bo še
toliko časa, dokler se ne bomo sami zavedali, da se
moramo strniti v eno vrsto, združiti na en program
in pod en prapor. Ko bomo izvršili to, takrat se bo
izvršila tudi tista revolucija, ki jo tako željno pričaku-
jemo, ne krvava, ki jo oznanjajo komunisti, ampak
duševna, za katero stremimo socialisti. Takrat bo
dobil tudi tisti rudar, ki je 17. II. na socialističnem
shodu v Hrastniku zaklical: „Dosti je besed — kruha
nam dajte!“ — večji kos kruha! Pa ne misli, prijatelj
rudar, da ti bo Svetek ali pa Bernot dal kruha,
sam si ga boš moral priboriti, roko v roki s svojimi
sotrpini. Zato pa prijatelj: čitaj, premišluj, spo-
znaj! Ne pusti da bodo drugi zate mislili kakor
zadaj. Ko boš sam spoznal, takrat boš tudi ti na-
šel pot k nam, ki smo uverjeni, da bo le duha meč
razbil robstva moč.“ Resnici na ljubo, naj bo pove-
dano, da zgoraj omenjeni železničar ni Hrastičan,
ampak iz prestolice enotne fronte. Sicer se tudi hrast-
niški železničarji, v kolikor niso pri radikalih, naha-
jajo v enotni fronti, pa tudi te bo enkrat pamet sre-
čala. — Hudomušnež.

Posojilo se vračila veseli. Celjski Čebular,
ki je svoječasno tako ostro nastopal proti napadom
na „velezasluzne“ sodruge, je začel v „Socialistu“
kar povprek udrihati na vse. Morebiti vsaj zdaj ne
bo več proti napadom. V 8. šte. „Socialista“ se je

lotil našega sodruga Franca Jelena, kateremu očita lažljivost v zadevi nekkih očitkov, naperjenih na Čebularja. Gosp. Čebular zahteva dokazov. Damo mu jih, vendar se čudimo, da se ni poslužil za dokazovanje svoje biserne čistosti boljšega pota, nego ja list, n. pr. kako razsodišče ali meščansko sodišče. Ker torej tega ni storil, ga vprašamo in mu odgovorjamo sledeče:

1. Ali je res, da se je g. Čebular kot kontrolor bolniške blagajne maščeval nad s. Hrastnikom, delavcem v Westnovi tovarni in županom v okoliški občini, ker je ta pod Jelenovim predsedstvom glasoval proti Čebularjevi pisavi v zadevi okoliškega občinskega sveta, ki je grozila povzročiti razpustitev tega sveta in postaviti občino pod komando klerikalnega gerenta? Glede te pisave naj se Čebular nikar ne krije za „Naprejevim“ uredništvom, ki o stvari ni moglo biti točno poučeno, kakor smo bili mi v Celju, o čemer pa bomo še pisali, če bo g. Čebular na tem obstal. Glede maščevanja nad s. Hrastnikom pa nam je ta sam pripovedoval, kako da se je moral pred zdravnikom pošteno opravičevati, da ni izgubil podpore, ker ga je bil Čebular ovadil, da ga je v bolnem stanu našel pri umivanju, ne pa v postelji.

2. Ali je res, da se je g. Čebular maščeval nad delavko Berglesovo, ker je menda govorila, da to ni prav, če je g. Čebular ob neki priliki pustil zvečer svoje bolna otroka sama in šel z ženo v gostilno? Berglesova je takrat izgubila boln. podporo, priče pa so na razpolago, ki so slišale, da je g. Čebularjeva zažugala, da se bo nje mož kot bolniškoblagaški kontrolor maščeval nad Berglesovo.

3. G. Čebular, ki je torej mnenja, da Koren na seji radi odtoka vode pri Westnu ni pogorel, naj si kar prešteje glasove oz. govornike, ki so bili za njegovo idejo. Res je to, da se je komisija šele nato izvolila in na tej je zopet poudarjal, da mora občina popraviti kanalizacijo za Westna, proti čemur pa je nastopil s. Jelen, ki je trdil, da občina tega niti ne sme, ker mora tovarnar sam svojo nesnažno vodo odstraniti.

4. Da pa g. Čebular očita s. Jeleno indirektno podpiranje klerikalnega predloga o 10.000 K za zvonove, to daje priliko pokazati lažljivost g. Čebularja v vsej njeni goloti. Na dotični seji je bilo navzočih 16 meščanskih odbornikov, samo 8 pa socialistov, ki so val glasovali proti predlogu. Torej je 16 meščanov lahko zmagovalo, pa čeprav brez Čebularjeve pomoči, ki na seji ni bil navzoč, ker se ne zaveda svojih dolžnosti. Kdo je torej podprl klerikalce? Ali ni, g. Čebular, za vas nevarno govoriti o tej stvari?

5. Ali bi nam znal g. Čebular razložiti tudi to, kam je obračunal tisti denar, ki mu ga je s. Jelen za agitacijski list pri lanskih volitvah in za knjige („Socializem in vera“, „Pot k socializmu“) obračunal v znesku 110 Din ravno pred Frazarinčevo hišo na cesti, žal, ne da bi zahteval potrdilo, ki ga sploh zlepa ni dobil? Od Pirca, zidarja na Dolgem polju, je Čebular tudi prejel 18 Din, Pirc pa še danes ni dobil „Napreja“, za kar je bil denar izročil.

6. Ta g. Čebular je sposoben in zmožen sploh za vse, lanskega leta je bil pa izvoljen za blagajnika celjske prodajalne Kons. društva za Slov., pa še do danes ni prevzel blagajne. Ker je tako zmožen, bi bil lahko zabranil primanjkljaj. Če bi svojo dolžnost storil, bi vsaj delavskih žrtev ne bilo. Žohar ima pač smolo in je radi delavskih pravic vedno na cesti: enkrat ga vrže kapitalist, drugič pa „socialist“ na cesto. Od nesposobnosti to gotovo ne prihaja, da ga nihče ne mara.

Iz Zabukovce. V 9. številu „Pravice“ imamo čast čitati, kake podlo klerikalni farizeji lažejo. Ni res, da smo imeli 17. II. 1924 igro z veselico, ampak le z neprisljano prosto zabavo v kar nas pa razne okoliščine stlijo. Niso člani „Svobode“ rajali celo noč, ampak večina od njih je šla že ob 9. zvečer mirno domov, le trije so ostali še nadalje. ti pa so še samci in radi tega svojih žen ne morejo. Dotični

nemirneži niso bili naši člani, niti naše igre posetili niso, temveč so hoteli napraviti društvu le slabo ime, kakor znate delati tudi vi, kajti eden vaših pristašev je proti koncu igre v dvorani zavpil „aufbiks“ [ime na razp. Op, por.], kar je napravilo na gledalce jako slab utis. Tega pa člankar seveda noče vedeti, ker vaše ovčice so vedno pridne, čeprav sta se dva pri cerkvi in med veliko množico ljudstva stepla in potem tudi tožarila. Vi lažnivci in hinavci, z resnico na dan in javnost bo takrat zvedela, da tičite do vratu v gnoju, ker vi še nikoli niste skidali v svojih vrstah! Dopisniku svetujem, naj se bolj dobro ogleda in videl bo, kako teče maslo po njegovi črni obleki. Vam „Svobodaši“ pa kličem: Delajmo in izobražujmo se, da bomo prej rešeni klerikalnega nasilja. Na svidenje kmalu zopet! - Veran „Svobodaš“.

ZAPISKI MIMOGREDE.

Govornik (po slabo obiskanem shodu): Tako se socializem v vašem kraju seveda ne bo razširil, če ne pridejo na shod niti sodrugi, ki pravijo, da so zavedni. Toda posledice za nemarnost bodo le sami nosili na lastnih plečih. Kapitalizem zelo radi vidi, če se ljudstvo ne zanima niti za takšne prireditve, na katerih bi se poučilo o svojih resničnih težavah in se prepojilo z zaupanjem v zmago.

Zaupnik: Resnično je to, vendar mi zaupniki ne moremo storiti ničesar, kar gre čez človeške moči. Objaviš dan in kraj shoda, povabiš še vsakega posebe, naj se ga zagotovo udeleži, ko pa pride ura, ni navzočih niti 10% vseh, ki so ti obljubili, da pridejo. Ljudje so postali leni, mrtvi so in se ne brigajo za nič več. Človek bi obupal.

Govornik: I seveda, če pa vse dela en sam, drugi pa pri tem roke križem držijo. Zakaj pa imate organizacijo in odbor? Organizacije niso za to tukaj, da bi eden v njih blestel, vsi drugi pa da mu služijo kot žarki blestenja. Organizacija je koncentracija dela, organizacija je tisto solnce, iz katerega naj so razlije luč na vse v temi tavajoče ljudstvo okoli sebe. V vašem kraju pa je tudi to solnce mrtvo. Še s centralo niste v nobenih stikih, že dolgo je tega, kar ste zadnjič obračunali. Ali ne veste, da brez izvrševanja organizacijskih dolžnosti na vaši strani tudi centrala ne more izvrševati svoje dolžnosti na vse strani?

Zaupnik: Saj bi obračunali, toda premalo nas je zavednih in sram nas je pokazati, kako nas je malo. Svočas nas je bilo toliko! Ta prekleti razkol nam je vse zastupil. Vi pa objavljate stanje vsake organizacije s številskami!

Govornik: Napačna sramežljivost! Ravno zato, ker nas je malo, moramo pokazati, da nas je volja delati, da počasi, toda gotovo napredujemo. Ali pa se ti zdi, da je boljše, če niti tistih par vaših zavednih ni izkazanih v naših organizacijskih objavah? Ali nimajo nasprotniki potem še več razloga misliti, da vas sploh nič ni? Pa tudi somišljeniki v vašem kraju ne morejo vedeti, da obstaja sredi med njimi neka organizirana skupina, ki se ji je treba samo priključiti, da bo mogla uspešno posegati v njih krajevne zadeve.

Zaupnik: Proti temu ne morem ničesar odgovoriti. Res smo morda napačno delali, da smo se radi pičlega števila sramovali biti izkazani med drugimi organizacijami. Vendar ti moram še nekaj razodeti: Za organizacijo bi nas bilo v začetku morda kakih deset, ampak to je — ljudje so strašno trdi zaradi tistih par dinarčkov članskih prispevkov. Če le morejo, pozabijo na plačilo ob pravem času, ostajajo zamudniki, potem smo pa zopet pri starem. V takih razmerah preide pa še rednemu človeku volja do dela.

Govornik: Lerifari, Na take ljudi, ki ne čutijo v sebi odgovornosti za red v stranki, se ni treba ozirati. Mi se nanje ne oziramo in nismo zato nič na slaksem, nego bi bili, če bi vsakemu takemu čakavcu pošiljali osebno goreča pisma, da naj svojo dolžnost vendarle izpolni, češ, da stranka brez nje-

ga ne more živeti, S takšnimi ljudmi stranka ne bo nikoli napredovala, še manj pa zmogala. Le ponisli, koliko so nam škodovali nezavedne množice, ki so kričale, da so že 30 let za socializem živele, delale in žrtvovali, ko pa je prišla težka ura preizkušnje, so bile socializmu samo v napoto, pozneje so šle še celo med nasprotnike, to pa samo zato, ker so se tudi njih voditelji samo bahali, da so 30 let delali, njih dela pa ni nikjer videti. Zdaj je članov sodelavcev mnogo manj, pa vidiš nekaj uspeha, in veš, da so ga dosegli tisti, ki se ne boje pokazati čeprav jih je malo. Čakavci odslej ne bodo mogli več govoriti, da so 30 let sodelovali. Svoje lenobe naj nihče ne skriva za lenobo čakavcev. Kdor meni, da je boljši, naj najprvo nase pogleda. Drugi ljudje cincajo, dobro, jaz pa tebe vprašam: ali boš ti tudi še cincal, ali boš pozneje tudi ti hodil od časa do časa „za odpočitek“ med čakavce?

Zaupnik: O jaz pa ne! Jaz bi že bil reden.

Govornik: Torej — potem pa kar začni izvrševati! In vsakega, ki se izgovarja na cincavce, tako vprašaj, kakor sem jaz tebe. Izvršuj v začetku, pa čeprav sam. Zato imamo organizacijo Centralo, v kateri se zbirajo posamezniki iz krajev, kjer so organizacije mrtve. Počasi se bodo okrog tebe zbirali ljudje, ki nočejo biti imenovani za cincavce, ker, veruj mi, če vsakega potiplješ za to žilico, pa ne bo hotel veljati za slabšega, nego si ti. S časom vas bo za organizacijo dovolj. Če vas bo v začetku malo, boste mogli vsaj z mirno vestjo reči, da ste nekaj vredni in boste drugim dajali vzgled. Nikoli pa ne boš na nikogar vplival, če mu sam ne boš za vzgled.

Zaupnik: Dobro torej. Začel bom pri sebi, čeprav sam.

Govornik: Stori, kakor si rekel.

[Op. ur.: Dotični zaupnik še do danes ni organiziran, čas pa kar beži. Torej izgleda, da hoče drugim biti rajši za vzgled cincavosti. Ali naj bi nad takimi ljudmi obupal? Ne: mirno pojdemo dalje. Take ljudi pa, kakor je tisti zaupnik, bodo lastne besede o zavednosti tako pekle, da se bodo končno le odločili stopiti med druge, ki bodo prišli brez obljub preje nego oni z obljubami. Če jih ne bodo pekle, pa socializem žnjimi itak nič izgubil ni.)

Da delujemo „Naprejevci“ proti zedinjenju, čujemo od vsepovsod. Permejkuš, naj nam le kdo dokaže, da se niso baš zaradi naše taktike združili v eno fronto bratci, ki so se nekoč kar najbolj sovražili med seboj: Tone Kristan, Prepeluh, Fabjancič, Perič, Lemež, Golouh, Čobal, Kocmur, Uratnik, Svetek pa Korun, Koren...!? Te enotne fronte bi brez „Napreja“ nikoli ne bilo. Še buržoazija se je potom nje zedinila s „proletariatom“!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

1200

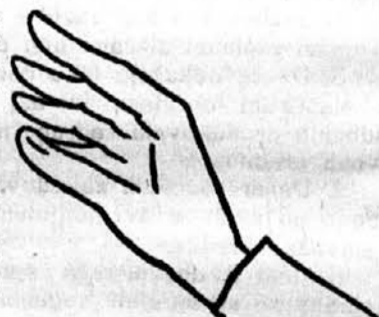
Primate

In izkoristite ugodno priliko kadarkoli greste v Celje in nakupite si v veltrgovini R. Stermecki, Celje

SUKNA

in kangarna za moške, volne za ženske, platna, celira, hlačvine in druge manufakturne robe. Zaloga velikanska.

Cene čudovito nizke, fer si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci engros cene. Cenik zastoji!

„SLOGA“

nakup. in prod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani

je začela zopet poslovati. Po sklepu novega načelstva se sprejmejo za člane samo člani SSJ in KDZ.

Sodrugi, pristopajte!

Dlež znaša 50 Din, pristopnina 250 Din. Dlež se vplača lahko tudi na obroke, toda polne zadrugne pravice daje le polno vplačani delež.

Prodajajte in kupujte

vse samo pri „Slogi“.
Naslov:
Ljubljana, poštni predal 168
ali pa „Naprej“ v Krškem.

Varčujte!

Svoje prihranke pa vlagajte edino le pri „Slogi“, ki jih obrestuje po 10%. Hranilne vloge se izplačujejo kadarkoli, za slučaj kakih zahrbtnih napadov so pa vezane na 3-mesečno odpoved.

Točasno načelstvo „Sloge“:

ZVONIMIR BERNOT, pokr. tajnik SSJ in KDZ.
JOSIP PASTOREK, blagajnik ljubljanske kraj. org. SSJ in odbornik ljublj. podr. Saveza grafičnih delavcev.
KAROL KISOVEC, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.

Točasno nadzorstvo „Sloge“:

IVAN BARAGA, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.
FRANC WARLETZ, član pokr. odbora SSJ in KDZ.
MARTIN UMEK, član nadzorstva SSJ in KDZ.

Za hranilne vloge jamči „Sloga“ v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 z vsem svojim imetjem. Če ne bi zadoščal opravični dobiček tekočega leta, rezervni zakladi in zadrugno imetje, se zasežejo zadrugni deleži. Če pa še

to ne bi pokrilo zavez, zadruga, se razdelijo daljša plačila na posamezne zadrugne v razmerju števila in visokosti vplačanih deležev. Potem se zaveza neha (§ 8 pravil).